ning kuivas miinimumini kokku näljahäda ja taudide tagajärjel, mis maad katsumas käisid. 1606. a. näib olevat olnud ainult veel 30 kodanikku, sest ühe viljaandmise ajal, kus linna kaitseväele pidi antama 30 vakka vilja, tuli igal perekonnal anda üks vakk. Raad oli vähenenud 6 liikmeni. Puudusid ainelised võimalused sekretäri ja teenija pidamiseks. Linna põhikorras näivad teostunud olevat muutused (vahest juba Rootsi ajal), sest kahekümnekomisjonist pole enam juttu, ja kodanikkond näib jällegi saavutanud olevat oma politilised õigused. Siiski pidi huvi linnavalitsemisest osavõtteks olema üsna väike, sest 1605. a. ei suudetud kodanikkonda millegagi viia linna-aruande vastuvõtmiseni; vist küll kartis ta, et tuleb katta juurdemaksudega võimalikud puudujäägid. 1606. a. vaadati arved läbi. Sama aasta kohta kuuleme, et linn on kingitud väepealikule Chodkiewicz'ile (nagu varemalt Zamoiskilegi!), nii et selle läbi lõppes linna vahenditu kuulumine riiki. Kui seesugusel olukorral ei olnud senini, kuivõrt see meie poolt selgitatav, tegelikke tagajärgi, siis avaldus see ka nüüd ainult asjaolus, et linn pidi pöörduma väepealiku poole oma palvetega, nagu näiteks palvega lubada kalatolli võtmist, missugune palve tagasi lükati, kuigi selle täitmist tohiti soovida linna rahandusliku seisukorra reguleerimise huvides. Oli ju kodanikkonna varanduslik seisukord niivõrt haletsemisväärne, et kogudus ei jõudnud enam organisti ülal pidada. Ja mõne aja pärast tuli kahest kooliõpetajast üks ametist vabastada. Sealjuures oli linn sunnitud ikka jälle osa võtma sõjalisist ettevalmistusist; pealegi tuli tal kannatada soldatite toore esinemise ja terrori all. Ja 1607. a. tuli linnal uuesti vastu panna piiramisele rootslaste poolt krahv Mansfeldi juhatusel. Septembri alul piiras linna sisse suures ülekaalus olev sõjavägi, nõudes alistumist, mida aga keelduti täitmast. Nii algas piiramine, mis kestis umbes kuus nädalat. Korduvalt võeti ette tormijookse, mis suudeti tagasi lüüa. Vaenlase kahurituli muutis varemeiks kaunis suure osa linnamüürist. Kodanikkond esines ülivaprana, kuigi puuduliku toiduvarustuse tagajärjel puudus õige pea kätte jõudis. Piiratute õnnestunud vastu-tormijooks sünnitas vaenlasele tunduvaid kaotusi, kuni ta lõppeks sunnitud oli tagajärjetult taganema. Oma vapra ülespidamisega piiramise ajal oli linn võitnud Poola võimukandjate heasoovlikkuse ja julges energilisemalt nõuda rõhuvaimate väärnähtuste, eriti soldatite metsiku omavoli kõrvaldamist. Ent siin suudeti saavutada vähe: soldatid olid juba pikemat aega ilma palgata, ähvardasid tarvitusele võtta vägivalla-abinõusid, riisusid rahulikult edasi ja rüüstasid maju. Väepealik lubas nüüd linnale, peale mõningate vähemate tulude, kalatolli võtmist, andis igale majale tüki maad ning määras linna kasutada Ropka (Taubenhofi) mõisa, loomulikult kuningliku kinnituse eeldusel. Kõigest sellest oli siiski vähe kasu, sest kohalikud võimud ei võimaldanud, hoolimata protestest, asuda kalatolliõiguse kasutamisele, ja Heinrich von Gilsen, kes tõendas enesel olevat õigusi Ropka mõisa peale, ei tahtnud sellest loobuda. Möödusid mitmed aastad ja linnalt nõudis see uusi korduvaid jõupingutusi, kuni niikaugele jõuti, et linn omalt poolt võis välja rentida Ropka mõisa. Ka järjest uuendatavad püüded Vene kaubanduse jaluleseadmiseks Pihkvaga jäid tagajärjetuiks: Vastseliina ei lasknud end välja tõrjuda. Sama tagajärjetud olid katsed lõpetada salakauplemist, mis tõi linnale raskeimat kahju, ning kõrvaldada muid privileegiumide rikkumisi. Nii jätkas Tartu haletsemisväärset olemasolu. Paranemist oli märgata vaid selles, et elanikkude arv järk-järgult kasvas, kusjuures rõhutamist väärib asjaolu, et uute kodanikkude vastuvõtmisel ei oldud mitte paljunõudlik; eestlasile võimaldati kodaniku ülalpidamise võimalused paljalt tingimusil, et nad pidid andma kodanikuvande.